

ELIÖKOKOELMA

Minari 2024 8.Ik

Kokoelman tavoitteena on

- tutustua SUOMEN JÄRVIEN JA RANTOJEN JA SOIDEN LAJISTOON,
- olla luonnossa,
- opetella laajemman kokonaisuuden hallintaa ja
- harjoitella digitaitoja.

Työ on helpointa aloittaa kesällä, mutta sen ehtii tehdä vielä koulun alkamisen jälkeen elokuussa. Syksyn alussa eliökokoelman koostamiseen on varattu muutama oppitunti. Varmista syksyllä omalta opelta, mihin ja miten sähköinen työ palautetaan.

Työ palautetaan syyskuun loppuun mennessä.

Hyödyllisiä nettisivuja:

www.luontoportti.fi

laji.fi

inaturalist.laji.fi

(myös sovelluksena)

identify.plantnet.org/fi

(+Googlen kuvahaku!)

Ohjevideoita YouTubessa:

Kasvio: Kerääminen / Valokuvaaminen / Lajin tunnistaminen / Prässäminen ([BMOL](#))

Kun liikut luonnossa, kunnioita jokaisenoikeuksia ja -velvollisuuksia!

<https://www.luontoon.fi/jokaisenoikeudet>

Eliökokoelman arviointi

Kokoelma on tärkeä osa 8.lk biologian arvosanaa.

Tutustu taulukossa oleviin arviointikriteereihin.

	Kiitettävä	Hyvä	Tyydyttävä	Heikko
Oikein tunnistettujen lajien määrä	20 tai yli	15-19	10-6	5
Näytteiden laatu: - Useampi erilainen kuva - Kuvien tarkkuus ja selkeys - Lajit on helppo tunnistaa - Ovat sovitusta elinympäristöstä	Onnistunut kaikissa	Onnistunut pääosin	Monissa näytteissä parannettavaa	Kaikissa näytteissä parannettavaa
Käytetty omaa tunnistetta	Kaikissa kuvissa	Useimmissa	Harvoin	Ei lainkaan
Laadittu luokittelu / on järjestetty esim. eliöryhmät tai kasvupaikat	Hyvin järjestetty	On järjestetty	On järjestetty osittain	Ei järjestetty lainkaan
Etikettitiedot (päivämäärä, kasvupaikatiedot, sijainti)	Ohjeiden mukaiset (kattavat)	Ohjeiden mukaiset	Puutteita	Paljon puutteita
Työn ulkoasu. Kuvat ja teksti. (selkeys ja havainnollisuus)	Huolellinen, selkeä toteutus	Hyvä	Melko hyvä	Epäsiisti tai erittäin sekava

Esimerkki kuvaan liitettävistä etikettitiedoista:

*Nimi: Vaivaiskoivu

Tieteellinen nimi: *Betula nana*

Heimo: *Betulaceae*, koivukasvit

*Paikka: Siilinjärvi. Kolmisoppi, Pöppölampi

Koordinaatit: N=6974018.083, E=532543.059
(ETRS-TM35FIN)

*Kasvupaikka: Lammen itäranta. Hetteikköä. Ympärillä paljon hieskoivuja. Erittäin kostea. Tiheä kasvusto.

*Minimi merkitty tähdellä *

Yleisohjeita digitaalista eliökokoelmaa varten

Tee eliökokoelma valokuvaamalla. Ota varmuuden vuoksi runsaasti kuvia. Varmuuskopio voi olla tarpeen.

Toimi näin:

1. Valitse tunniste, jota käytät kuvissa (nimetty pyykkipoika, muovihahmo, pinni, koru, nimilappu...)
2. Tutki arviointitaulukkoa. Siitä näet, mihin asioihin pitää kiinnittää huomiota, kun teet kokoelmaa.
3. Tutustu lajilistaan, siinä on yleisimpiä vesi- ja rantakasveja. Voit katsella kuvia jo ennakkoon netistä.
4. Liiku erilaisilla rannoilla ja kuvaa (tai kerää) löytämiäsi lajeja.
 - Ota mahdollisimman paljon erilaisia kuvia: läheltä ja kaukaa, erilaisista kuvakulmista.
 - Käytä tunnistetta tyylikkäästi. Kasvi on pääkohteesi!
 - Voit kuvata samaa lajia eri paikoissa tai seurata kasvua kesän aikana.
 - Kirjoita kuvauspäivät ja -paikat muistiin.
5. Kokoa kuvat yhtenäiseksi kokoelmaksi (esim. PowerPoint tai Instagram).
 - Valitse parhaat (selkeimmät, edustavimmat) otokset, 2-5 erilaista kuvaa joka lajista.
 - Ryhmittele lajit kasvupaikan mukaan.
 - Kirjoita kuvien yhteyteen etikettitiedot.
 - Varmista, että lajien järjestys on toimiva.
6. Palauta työ open ohjeen mukaan. Samalla täydennät lajilistan ja itsearviointiin.

Mänty. *Pinus sylvestris*. 24.5.2023. Suomalansaari, Savitaipale. Karu, tasainen hiekkaranta.

Kuvat: Kasvupaikka ja kokokuva, latvus, kukinto ja käpy, silmut ja neulaset. (Tunniste puuttuu!)

Lajilista: VEDET, RANNAT JA SUOT

Kasvilista on ohjeellinen, ja se on tehty helpottamaan työtäsi.

KASVIT

1. ahvenvita	11. myrkkyykeiso	21. suomuurain
2. juolukka	12. paju	22. suo-orvokki
3. järvikaisla	13. pullosara	23. suopursu
4. järvikorte	14. raate	24. tervaleppä
5. järviruoko	15. rahkasammal	25. tupasvilla
6. karpalo	16. rantakukka	26. uistinvita
7. kihokki	17. rantaminttu	27. ulpukka
8. kurjenmiekkä	18. ratamosarpio	28. vaivaiskoivu
9. luhtalemmikki	19. rentukka	29. vesirutto
10. lumme	20. suokukka	30. vesitatar

ELÄIMET

selkärangattomat, kalat, linnut, nisäkkäät

Perinteisen kasvikokoelman valmistamisesta

1. Oio (suorista) kasvi hyvin ja laita se sanomalehtien väliin.
2. Kirjoita juokseva numero näytteen yhteyteen ja täydennä keräystiedot saman tien erilliselle etiketille.
3. Laita kasvit sanomalehtineen prässäiin tai vanerilevyjen väliin, jolloin lato kiviä tms. painoksi. Kasvien kuivuminen kestää muutamasta päivästä pariin viikkoon. Vaihda välillä sanomalehdet kuiviin ja tarkista, että kasvit ovat hyvin oiottuja.
4. Kiinnitä kasvi teipillä jäykälle piirustuspaperille.
5. Liimaa etiketti paperin oikeaan alakulmaan ja varusta se tarpeellisilla tiedoilla.
6. Järjestä paperit oikeaan järjestykseen elinympäristön mukaan. Kuljeta paperit esim. muovitaskussa tai kansiossa.
7. Näyttäviä kasvitauluja saat, kun päällystät pahvilla olevan kasvin kontaktimuovilla (muista ensin kuivatus ja lajimääritys!)

